



Ändrade lärotider och utbildningstapp

INTERVJUER MED HUVUDMÄN MED ANLEDNING AV COVID-19-
PANDEMIN. FEBRUARI 2021

Dokumentdatum: 2021-03-04
Diarienummer: 2020:1056

Sammanfattande iakttagelser.....	2
1 Inledning.....	4
2 Undersökningens resultat.....	7
Bilaga 1 Undersökningens genomförande	14
Bilaga 2 Frågeguide ändrade lärotider och utbildningstapp	16

Sammanfattande iakttagelser

Med anledning av den pågående covid-19-pandemin har Skolverket genomfört en intervjuundersökning riktad till huvudmän för grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan gällande ändrade lärotider och förekomsten av ett eventuellt utbildningstapp. I undersökningen ingår tre delar: 1) planerad undervisning som inte har kunnat genomföras, 2) beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotider eller undervisningstidens fördelning, samt 3) bedömd risk att elever inte får de kunskaper och färdigheter de normalt sett skulle fått, det vill säga om det uppstår ett utbildningstapp.

Samtliga landets 290 kommuner, 10 gymnasieförbund samt ett urval av 49 enskilda huvudmän kontaktades den 8–9 februari 2021. Svarsfrekvensen var 91 procent för högstadiet och 86 procent för gymnasieskolan.

I korthet visar de insamlade svaren följande:

- **Planerad undervisning har i viss omfattning hittills inte kunnat genomföras under vårterminen.** För grundskolans årskurs 7–9 uppger 20 procent av huvudmännen att planerad undervisning *i viss omfattning* inte har kunnat genomföras så här långt in på vårterminen. Motsvarande siffra för gymnasieskolan är 32 procent. Många av dessa huvudmän framhåller att det rör sig om en begränsad omfattning av planerad undervisning som har fått ställas in eller skjutas upp. Att planerad undervisning *i betydande omfattning* inte har kunnat genomföras uppges av 1 procent av huvudmännen för grundskolans årskurs 7–9 och av 3 procent av huvudmännen för gymnasieskolan.
- **Det är särskilt vissa undervisningsmoment som inte har kunnat genomföras.** För grundskolans årskurs 7–9 handlar det främst om att prao, praktiska och estetiska ämnen eller undervisningsmoment samt simundervisning inte har kunnat genomföras. För gymnasieskolans del handlar det främst om att arbetsplatsförlagt lärande (apl) och praktiska moment i allmänhet men särskilt inom yrkesprogrammen, inte har kunnat genomföras som följd av pandemin.
- **En mindre andel av huvudmännen har fattat beslut om att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning.** Gällande grundskolans årskurs 7–9 uppgav 11 procent av huvudmännen att de så här långt in på vårterminen fattat beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning. Motsvarande siffra för gymnasieskolan är 14 procent. I gymnasieskolan är det vanligast förekommande beslutet att undervisning förläggs till helger eller skollov. I grundskolans årskurs 7–9 förekommer samtliga möjliga typer av beslut gällande ändrade lärotider i lika liten utsträckning.

- **Risken för ett utbildningstapp bedöms vara större i gymnasieskolan än i högstadiet.** Huvudmännens bedömning är att risken att eleverna i nuläget, som en konsekvens av pandemin, inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt sett skulle ha fått under vårterminen – det vill säga att det uppstår ett utbildningstapp – är betydligt större i gymnasieskolan än i högstadiet. Av huvudmännen för grundskolans årskurs 7–9 uppger 35 procent att de bedömer att det finns en sådan risk, medan 66 procent av huvudmännen för gymnasieskolan gör samma bedömning.
- **Risken för utbildningstapp bedöms vara större för vissa grupper av elever.** För grundskolans årskurs 7–9 bedöms risken för ett utbildningstapp vara särskilt stor för elever med hög frånvaro samt elever i behov av stöd. Dessutom bedöms risken för ett utbildningstapp vara särskilt stor i praktiska undervisningsmoment. Inom gymnasieskolan bedöms risken för ett utbildningstapp vara som störst gällande arbetsplatsförlagt lärande (apl) och vid praktiska undervisningsmoment, särskilt inom yrkesprogrammen. Även elever i behov av stöd och socioekonomiskt utsatta elever lyfts fram som elevgrupper som i större utsträckning än andra riskerar att inte få de kunskaper eller färdigheter de normalt sett skulle ha fått under vårterminen.

1 Inledning

Med anledning av den pågående covid-19-pandemin har Skolverket genomfört en intervjuundersökning om ändrade lärotider och utbildningstapp.

Intervjuundersökningen riktades till huvudmän för grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan. Undersökningen avsåg tre delar: 1) planerad undervisning som inte har kunnat genomföras, 2) beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotider eller undervisningstidens fördelning, samt 3) bedömd risk att elever inte får de kunskaper och färdigheter de normalt sett skulle fått, det vill säga om det uppstår ett utbildningstapp.

Vid tidpunkten för intervjuerna var smittspridningen sett till riket omfattande men minskande. Det fanns fortsatt regionala skillnader i smittspridning och den var hög inom många regioner.¹ Det fanns även i flera fall rekommendationer från det regionala smittskyddet riktat till olika delar av skolväsendet.

Samtliga landets 290 kommuner, 10 gymnasieförbund samt 49 enskilda huvudmän kontaktades den 8–9 februari 2021. Svarsfrekvensen var 91 procent för högstadiet och 86 procent för gymnasieskolan. Resultaten presenteras på huvudmannanivå. Uppgifter har inte samlats in för olika skolenheter inom den specifika kommunen eller den enskilda huvudmannens organisation.

Ändrade lärotider och förekomsten av ett utbildningstapp till följd av pandemin studeras även inom ramen för det regeringsuppdrag som Skolverket har fått gällande konsekvenser av covid-19-pandemin.² Nästkommande delredovisning inom regeringsuppdraget publiceras senast den 21 maj 2021.

Möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning

För samtliga skolformer har covid-19-pandemin inneburit utmaningar och därmed har behov av att anpassa verksamheten uppstått. Restriktionerna med anledning av pandemin har dock sett olika ut beroende på skolform. Nedan beskrivs de införda regeländringar som inneburit möjligheter att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning för grundskolans årskurs 7–9 respektive för gymnasieskolan. Här sammanfattas även införda restriktioner gällande fjärr- eller distansundervisning.³ Detta för att ge en övergripande förståelse för de förutsättningar som respektive skolform på grund av pandemin varit och är verksamma under.

¹ Folkhälsomyndigheten (2021). *Veckorapport om covid-19, vecka 4*. Rapport publicerad den 5 februari 2021 och redovisar läget för covid-19 till och med vecka 4 (25 – 31 januari 2021).

² Skolverkets regleringsbrev 2021. *Stödjande insatser samt uppföljning och utvärdering med anledning av covid-19-pandemin*.

³ Med fjärr- eller distansundervisning avses i rapporten sådan undervisning som framgår i 7 § förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta.

Grundskolans årskurs 7–9

Grundskolan och motsvarande skolformer (grundsärskolan, specialskolan och sameskolan) har under 2020 till övervägande del hållit sina verksamheter öppna, med vissa undantag. Inför vårterminen 2021 beslutade regeringen att utöka möjligheten för huvudmän att även för grundskolans årskurs 7–9 kunna övergå till fjärr- eller distansundervisning. Skälet var att undvika trängsel i skolans lokaler eller vid nyttjandet av kollektivtrafik, och därigenom minska spridningen av covid-19.⁴

Även om utgångspunkten tidigare under pandemin varit att alla elever i samtliga årskurser i grundskolan i första hand ska undervisas i skolans lokaler (förutsatt att eleverna är friska och att skolan är öppen), har det under våren och hösten 2020 funnits föreskrifter⁵ som givit huvudmännen möjligheter att vidta åtgärder och bedriva sina verksamheter på ett mer flexibelt sätt. Detta kan exempelvis ske genom att disponera läsåret på ett friare sätt.

Huvudmännen har möjlighet att förlägga undervisning till lördagar, söndagar eller andra helgdagar, förlänga skoldagarna med fler undervisningstimmar per dag, eller förändra (förlänga eller förkorta) antalet skoldagar per läsår.⁶ De har även möjlighet att omfördela undervisningstiden mellan ämnen och årskurser. Exempelvis har undervisning som till följd av pandemin inte har kunnat genomföras kunnat flyttas till nästkommande läsår (så länge undervisningen genomförs innan den 30 juni 2021).⁷ Det finns dock en begränsning i förordningen för årskurs 9. För sista året i grundskolan finns inte möjligheten att flytta tid mellan ämnen och inte heller möjligheten att skjuta upp undervisning till efter läsårets slut, utan enbart möjligheten att omdisponera undervisningstid inom läsåret.⁸

Gymnasieskolan

Folkhälsomyndigheten rekommenderade i slutet av höstterminen 2020 fjärr- eller distansundervisning i gymnasieskolan generellt för att begränsa spridningen av covid-19. Den 20 januari 2021 rekommenderades gymnasieskolan att från och med den 25 januari gradvis återgå till närundervisning, det vill säga undervisning på plats i skolans lokaler. För att gradvis återgå till närundervisning rekommenderade Folkhälsomyndigheten att maximalt 80 procent av undervisningen skulle ges i

⁴ 11b - 11c §§ förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, Förordningsmotiv: Förordning om ändring i förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta (Fm 2021:1), utfärdad den 8 januari 2021.

⁵ Förordning (2020:115) om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta; Lag (2020:148) om tillfällig stängning på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid.

⁶ 3 - 4 §§ förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta.

⁷ Förordning om fortsatt giltighet av förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, Utfärdad den 18 februari 2021 (SFS 2021:128).

⁸ Regeringens förordningsmotiv, Förordning om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta (Fm 2020:1).

form av fjärr- eller distansundervisning samt att varje elev borde ges minst 20 procent närundervisning. Rekommendationen gäller för undervisning i gymnasieskolan fram till och med den 1 april 2021.⁹ Vissa elevgrupper och moment har varit undantagna från rekommendationen om fjärr- eller distansundervisning. Detta var exempelvis praktiska moment som inte kan skjutas upp, elever på introduktionsprogram som inte kan tillgodogöra sig undervisningen genom fjärr- eller distansundervisning samt elever som i övrigt är sårbara för fjärr- eller distansundervisning.

Även huvudmän i gymnasieskolan har möjlighet att omdisponera undervisningstiden. Precis som för grundskolan finns möjligheten att omdisponera läsåret. Det är möjligt att låta läsåret omfatta fler eller färre skoldagar, förlägga undervisning till andra dagar än måndag-fredag, eller att omdisponera undervisningstiden under läsåret.¹⁰ Undervisningstiden ska dock fortfarande totalt sett motsvara den undervisningstid som eleverna har rätt till enligt skollagen.

⁹ Folkhälsomyndighetens webbplats <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2021/januari/gradvis-atergang-till-narundervisning-pa-gymnasiet/> hämtad 2021-02-01 och Folkhälsomyndigheten (2021). *Rekommendation om fjärr- eller distansundervisning för gymnasieskolan*. Dnr 00259-2021.

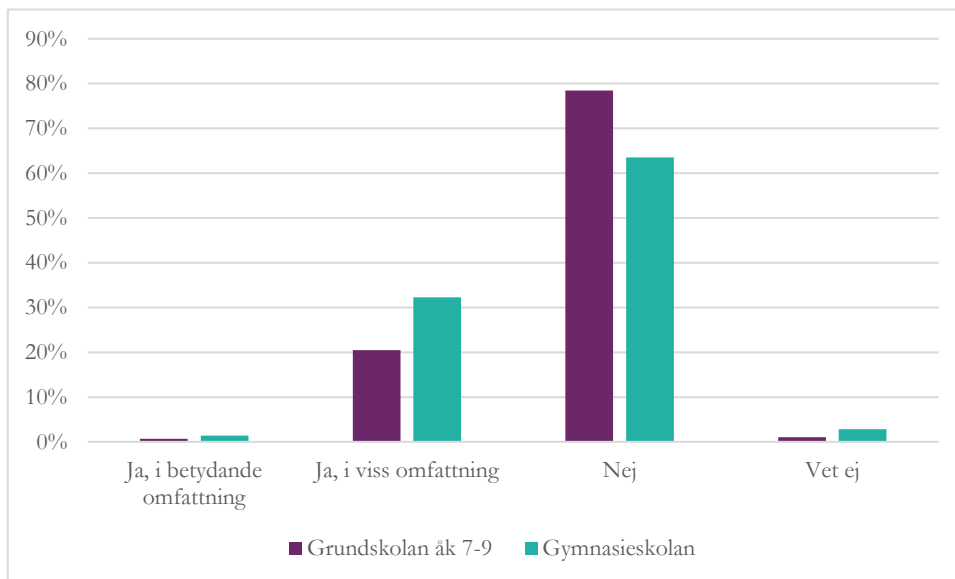
¹⁰ 5 § förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta, vilket möjliggör avvikelser från 3 kap. 1 § gymnasieförordningen (2010:2039).

2 Undersökningens resultat

Planerad undervisning har i viss omfattning hittills inte kunnat genomföras under vårterminen

Vid tidpunkten för undersökningen uppgav 20 procent av huvudmännen för grundskolans årskurs 7–9 att det *i viss omfattning*, så här långt in på vårterminen, förekommit att planerad undervisning inte har kunnat genomföras. Motsvarande siffra för huvudmännen för gymnasieskolan är 32 procent. Att planerad undervisning inte har kunnat genomföras *i betydande omfattning* uppgavs av 1 procent av huvudmännen för grundskolans årskurs 7–9 respektive 3 procent av huvudmännen för gymnasieskolan.

Diagram 1. Fråga: Har det så här långt in på vårterminen förekommit att planerad undervisning inte har kunnat genomföras? Staplarna visar andel svarande.



Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan: 288.
Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan: 214.

De huvudmän som svarade ”ja” på ovanstående fråga fick även möjlighet att beskriva vad det är för typ av undervisning som inte har kunnat genomföras.

Det är särskilt vissa undervisningsmoment som inte har kunnat genomföras Grundskolan årskurs 7–9

I grundskolans årskurs 7–9 är det framför allt prao, praktiska och estetiska ämnen (exempelvis slöjd och hem- och konsumentkunskap) eller praktiska delar i undervisningen samt simundervisning som inte har kunnat genomföras.

Utöver specifika typer av undervisning som inte har kunnat genomföras lyfter huvudmännen också att vissa lektioner fått ställas in till följd av sjukdom, då det i vissa fall har varit svårt att ta in vikarier.

Många av de huvudmän som svarat ”ja, i viss omfattning” framhåller dock att det rör sig om en begränsad omfattning av planerad undervisning som har fått ställas in eller skjutas upp till följd av pandemin, att det ofta handlar om enstaka lektioner under enstaka dagar.

Gymnasieskolan

I gymnasieskolan är det framför allt arbetsplatsförlagt lärande (apl) och praktiska moment, främst inom yrkesprogrammen, men även exempelvis laborationer, estetiska moment samt idrott som inte har kunnat genomföras som planerat till följd av pandemin.

Huvudmännen för gymnasieskolan framhåller även de, att det med undantag för ovan nämnda specifika delar av undervisningen, rör sig om en begränsad omfattning av planerad undervisning som har fått ställas in eller skjutas upp.

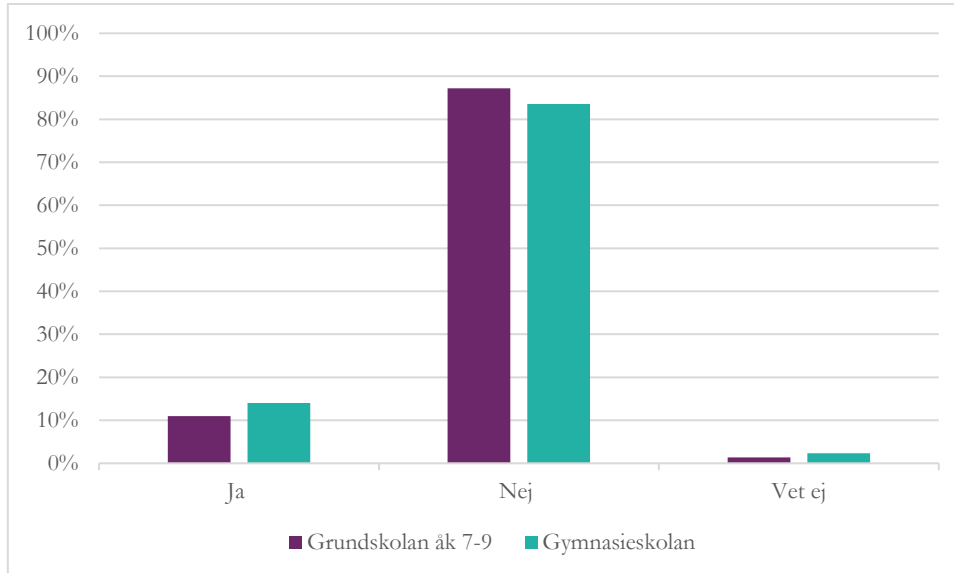
Undervisningen har anpassats

Utöver att viss typ av undervisning har fått ställas in, nämner många huvudmän både för grundskolans årskurs 7–9 och för gymnasieskolan, att undervisningen har anpassats. Det handlar ofta om att man undervisar teoretiskt i praktiska ämnen, att man bedriver idrottslektioner antingen utomhus eller på distans samt att man i allmänhet planerar om undervisningen, både vad gäller sättet att bedriva undervisning och att man planerar om över tid.

En mindre andel av huvudmännen har fattat beslut om att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning

Vid tidpunkten för undersökningen uppgav 11 procent av huvudmännen för grundskolans årskurs 7–9 att de, så här långt in på vårterminen, fattat beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning. Motsvarande siffra för huvudmännen för gymnasieskolan är 14 procent.

Diagram 2. Har ni så här långt in på vårterminen fattat något beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning? Staplarna visar andel svarande.



Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan: 290.

Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan: 213.

Nedan redovisas samma resultat som i diagram 2, men här särredovisas vilken typ av beslut som har fattats gällande grundskolans årskurs 7–9 (diagram 3) respektive gymnasieskolan (diagram 4). Notera att det varit möjligt för en och samma huvudman att ange fler än ett ja-alternativ.

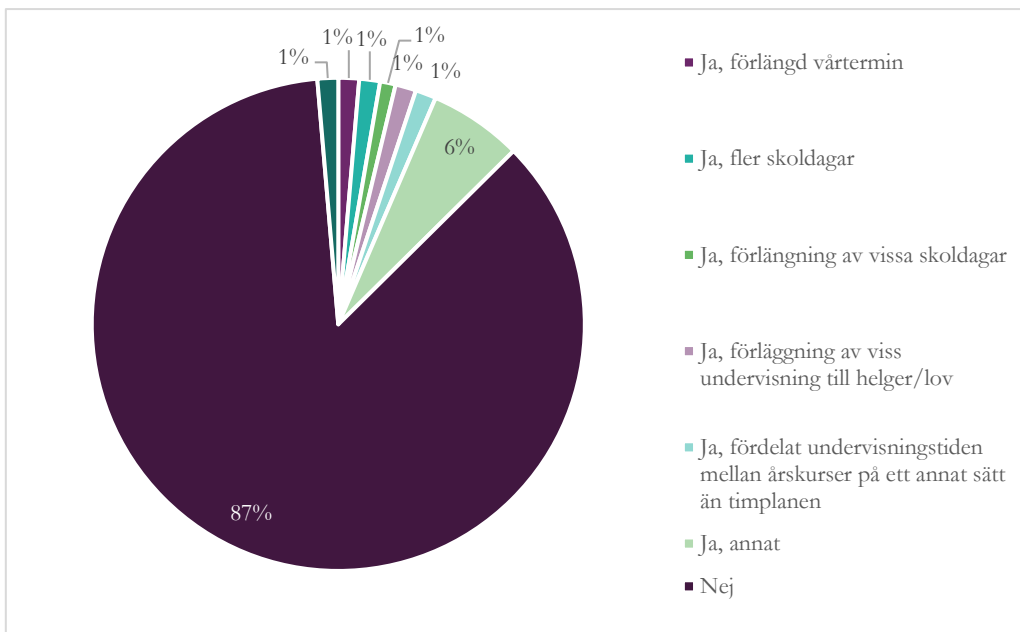
I grundskolan har 1 procent av huvudmännen svarat att de så här långt in på vårterminen har fattat beslut om att förlänga vårterminen, 1 procent har fattat beslut om att lägga till fler skoldagar, 1 procent om att förlänga vissa skoldagar, 1 procent om att förlägga undervisning till helger eller lov samt 1 procent har fattat beslut om att fördela undervisningstiden mellan årskurser på annat sätt än timplanen. 6 procent av huvudmännen svarade ”ja, annat” (se vidare nedan).

I gymnasieskolan har 2 procent av huvudmännen svarat att de så här långt in på vårterminen har fattat beslut om att förlänga vårterminen, 2 procent har fattat beslut om att lägga till fler skoldagar, 3 procent om att förlänga vissa skoldagar, samt 9 procent har fattat beslut om att förlägga undervisning till helger eller skollov. 7 procent av huvudmännen svarade ”ja, annat”.

För de huvudmän som angivit svarsalternativet ”ja, annat”, gavs möjlighet att kommentera vad de åsyftade. Både gällande grundskolans årskurs 7–9 och gymnasieskolan handlar det i allmänhet om utökad lovskola eller om att beslut ännu inte är fattat eftersom frågan diskuteras. Exempelvis anges att en kartläggning över situationen pågår eller att man planerar för kommande beslut. Det är med andra ord sannolikt att den bild som ges av svaren ovan kommer att ändras under vårterminen.

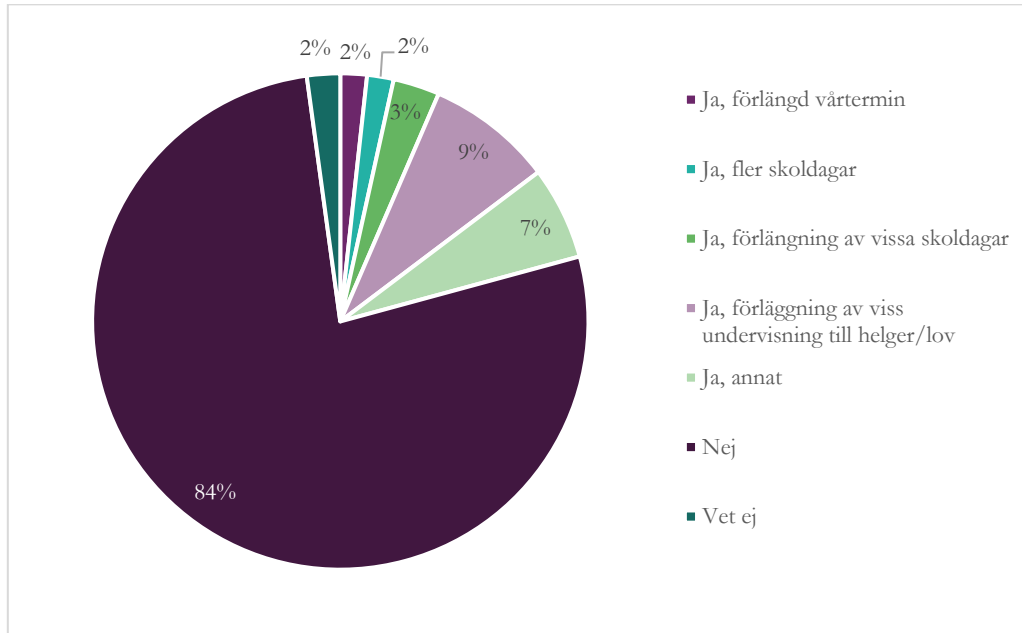
Att många huvudmän som har svarat ”ja, annat” anger att de valt detta svarsalternativ när beslut ännu inte är fattat, innebär att siffrorna som redovisas i diagram 2, att 11 procent av huvudmännen för grundskolans årskurs 7–9 och 14 procent av huvudmännen för gymnasieskolan så här långt in på vårterminen har fattat beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningens fördelning, innebär en viss överskattning av den verkliga andelen redan fattade beslut.

Diagram 3. Fördelning av beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning i grundskolan åk 7–9. Andel svarande.



Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan: 290.

Diagram 4. Fördelning av beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning i gymnasieskolan. Andel svarande.



Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan: 213.

Risken för ett utbildningstapp bedöms vara större i gymnasieskolan än i högstadiet

Huvudmännen bedömer att risken att eleverna, som en konsekvens av pandemin, inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt sett skulle ha fått under vårterminen – det vill säga att det uppstår ett utbildningstapp – är betydligt större i gymnasieskolan än i högstadiet. Av huvudmännen för grundskolans årskurs 7–9 har 35 procent svarat att de bedömer att det finns en risk för ett utbildningstapp. Bland huvudmännen för gymnasieskolan gör 66 procent bedömningen att en sådan risk finns i nuläget.

Kommentarerna till svaren här ger inte en tydlig förklaring till den skillnad i bedömd risk för utbildningstapp, som finns mellan huvudmännen för grundskolans årskurs 7–9 och huvudmännen för gymnasieskolan. Skolverkets samlade erfarenheter så här långt av att följa upp pandemin och dess konsekvenser, indikerar att det faktum att man i gymnasieskolan har bedrivit fjärr- eller distansundervisning under en betydligt längre tid än vad som är fallet för högstadiet kan vara en faktor. Det kan även vara att det generellt upplevs svårare att hinna med att ta igen undervisning för elever i gymnasieskolan, än i grundskolan.

En viktig sak att poängtera när det gäller frågan om risk för ett utbildningstapp är att den frågan, till skillnad från frågorna om inställd planerad undervisning och beslut om ändrade lärotider, är framåtriktad och bygger på huvudmännens *bedömningar* av risken att elever inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt sett skulle ha fått. Det kan vara svårt för huvudmännen att skatta detta utifrån den osäkerhet som finns kring pandemins utveckling framöver, samt kring de beslut

som fattas för att minska smittspridningen. Att många huvudmän tycker att det är svårt att bedöma risken för ett utbildningstapp framgår även av kommentarerna till frågan.

Diagram 5. Bedömer ni i nuläget att det finns risk för att era elever, som en konsekvens av pandemin, inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt skulle ha fått under vårterminen? Dvs. om det uppstår ett utbildningstapp. Staplarna visar andel svarande.



Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande grundskolan: 285.
Totalt antal huvudmän som svarat på frågan gällande gymnasieskolan: 214.

Risken för utbildningstapp bedöms vara större för vissa grupper av elever

Risken för ett utbildningstapp bedöms i allmänhet inte vara generell, utan huvudmännens bedömningar handlar snarare om att vissa grupper av elever, eller elever kopplat till vissa undervisningsmoment, löper större risk än andra att inte få de kunskaper eller färdigheter de normalt sett skulle ha fått under vårterminen.

Många huvudmän för både grundskolans årskurs 7–9 och för gymnasieskolan uppger att fjärr- eller distansundervisning påverkar elevgrupper väldigt olika, där vissa grupper påverkas negativt (se vidare nedan), medan andra elevgrupper påverkas positivt och presterar bättre när undervisningen bedrivs på distans. Det är också många huvudmän som uppger att det är svårt att bedöma hur stor risken för ett utbildningstapp är och hur den skiljer sig åt mellan olika elevgrupper.

Grundskolan årskurs 7–9

Huvudmännen för grundskolans årskurs 7–9 bedömer att risken att elever med hög frånvaro, oavsett om det handlar om sjukfrånvaro eller annan typ av frånvaro, samt elever i behov av stöd är de elevgrupper som löper större risk än andra att inte få de kunskaper eller färdigheter de normalt sett skulle ha fått under vårterminen. Dessutom bedömer de att risken för ett utbildningstapp är särskilt stor i de praktisk-estetiska ämnena.

Det är också många huvudmän som anger att de prioriterar elever i en viss årskurs, som regel årskurs 9, helt eller delvis för närundervisning för att minska risken att dessa elever inte får de kunskaper och färdigheter de normalt sett skulle ha fått inför att de ska få slutbetyg.

Gymnasieskolan

Huvudmännen för gymnasieskolan bedömer att risken för ett utbildningstapp är som störst när det gäller arbetsplatsförlagt lärande (apl) och vid praktiska ämnen och undervisningsmoment i allmänhet och särskilt inom yrkesprogrammen. Även för matematik lyfts en oro för utbildningstapp vid fjärr- eller distansundervisning. Vad gäller elevgrupper med särskild risk för utbildningstapp lyfter huvudmännen i gymnasieskolan, precis som i grundskolan, fram elever i behov av stöd. Även elever från socioekonomiskt utsatta förhållanden lyfts som en grupp som riskerar att drabbas av ett utbildningstapp vid fjärr- eller distansundervisning.

Många huvudmän i gymnasieskolan lyfter också fjärr- eller distansundervisning som en allmän risk för ett utbildningstapp med hänvisning till att sådan undervisning inte till fullo kan motsvara närundervisning på plats i skolorna. Många huvudmän lyfter också en oro för elevernas mående vid långvarig fjärr- eller distansundervisning och uppger att det finns tecken på en trötthet över situationen och brist på motivation.

Bilaga 1 Undersökningens genomförande

Nedan beskrivs övergripande Skolverkets genomförande av den intervjuundersökning som ligger till grund för resultaten och analysen i denna rapport.

Under måndagen och tisdagen den 8–9 februari 2021 försökte Skolverket nå samtliga landets 290 kommuner, 10 gymnasieförbund samt 49 enskilda huvudmän som bedriver undervisning i grundskolans årskurs 7–9 eller gymnasieskolan. Intervjuer genomfördes med representanter för huvudmännen över telefon under dessa båda dagar. Intervjuerna bestod av en del som rörde fjärr- eller distansundervisning i högstadiet och gymnasieskolan (se separat rapport)¹¹, samt en del om ändrade lärotider och utbildningstapp. Delen om ändrade lärotider och utbildningstapp bestod av tre frågor med fasta svarsalternativ samt tre öppna frågor. Frågeguiden för undersökningen om ändrade lärotider och utbildningstapp finns i bilaga 2.

Svaren dokumenterades i ett enkätverktyg. Frågorna avsåg förhållandena på huvudmannanivån, det är också på denna nivå som resultaten presenteras. Uppgifter efterfrågades inte för enskilda skolenheter, i flera fall fanns det dock endast en skolenhet inom kommunen eller huvudmannens organisation med den aktuella skolformen eller med de aktuella årskurserna.

Det kan vara värt att här understryka att i urvalet ingår huvudmän med allt från en skolenhet upp till ett sjuttiotal i en enskild skolform. Likaså varierar elevantalet mellan de olika huvudmännen, från en handfull elever i en skolform till uppåt 20 000. Huvudmännens svar tillmäts samma vikt oavsett storlek. Resultaten ger inte någon närmare bild av hur vanligt det är med ändrade lärotider eller ett utbildningstapp på skolenhetsnivå, eller hur vanligt det är ur ett elevperspektiv. I stället belyser resultaten situationen hos kommunala huvudmän samt hos ett urval av enskilda huvudmän.

Vissa huvudmän hade endast undervisning i en av de aktuella skolformerna och fick därför bara frågor om denna. Eftersom ansvaret för olika skolformer som regel är delat på olika förvaltningar inom de kommunala huvudmännen, medförde det att antalet individuella intervjuer var betydligt större än antalet huvudmän.

Svarsfrekvens och urval

Totalt 349 huvudmän kontaktades i undersökningen. Bland dessa ingick samtliga 290 kommuner och 10 gymnasieförbund samt ett urval av 49 enskilda huvudmän. Urvalet av enskilda huvudmän gjordes utifrån elevantalet i årskurs 7–9 i grundskolan respektive i gymnasieskolan. Enskilda huvudmän med fler än 300 elever i högstadiet inkluderades i urvalet, liksom de som hade fler än 1 000 elever i gymnasieskolan. De uppgifter i skolenhetsregistret som använts för aktuella skolformer och elever utgår från läsåret 2019/20. Detta gjorde bland annat att

¹¹ Skolverket (2021). *Fjärr- och distansundervisning på högstadiet och i gymnasieskolan. Intervjuer med huvudmän med anledning av covid-19-pandemin. Februari 2021.*

någon enstaka kommun som kontaktades med frågor för gymnasieskolan, för närvarande inte bedrev undervisning i skolformen. Detta räknas som bortfall i tabellerna nedan, vilket gör att detta ser något större ut för den skolformen än det i verkligheten var. I några fall gavs svar gemensamt för flera enskilda huvudmän som ingick i samma koncern. Detta har justerats i urvalet och svarsfrekvensen. I tabell 1 och 2 nedan framgår antalet svar och svarsfrekvenser per huvudmannatyp samt totalt, för högstadiet respektive för gymnasieskolan.

Tabell 1. Antal huvudmän per typ av huvudman i urval samt intervjusvar, högstadiet

	Antal	Antal svar	Svarsfrekvens (%)
Kommunal	290	263	91
Enskild	30	29	97
Totalt	320	292	91

Tabell 2. Antal huvudmän per typ av huvudman i urval samt intervjusvar, gymnasieskolan

	Antal	Antal svar	Svarsfrekvens (%)
Kommunal och gymnasieförbund	237	202	85
Enskild	14	14	100
Totalt	256	218	86

Möjliga felkällor

Förutom att tiden för förberedande och genomförande av studien varit begränsad finns det några möjliga felkällor som är värda att nämna när studiens resultat ska tolkas och vad gäller uppgifter för olika huvudmän. Intervjuerna genomfördes av ett relativt stort antal personer vid myndigheten och det kan därför, utifrån den begränsade förberedelsetiden, inte uteslutas att någon fråga eller något svar kan ha feltolkats i intervjuerna. Svartalternativen är i flera fall breda och eftersom huvudmännen inte tagit del av dessa på förhand har det inte funnits möjlighet för dem att närmare kontrollera sina svar. Det har också funnits begränsat med tid för att kvalitetssäkra samtliga svar och sammanställningar. Det är också relevant att understryka att frågorna avsåg situationen som den såg ut den 8–9 februari 2021. Situationen under covid-19-pandemin är snabbt föränderlig och beslut om ändrade förhållningssätt kan ha kommit efter det att informationen samlades in, och innan dessa resultat sammanställs och publicerats.

Bilaga 2 Frågeguide ändrade lärotider och utbildningstapp

Bakgrundsfrågor

Huvudmannens namn:

Typ av huvudman:

Grundskolan årskurs 7–9

Har ni så här långt in på vårterminen fattat något beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna eller undervisningstidens fördelning i årskurs 7–9 för en eller flera skolenheter?

Ja, förlängd vårtermin

Ja, fler skoldagar

Ja, förlängning av vissa skoldagar

Ja, förläggning av viss undervisning till helger eller helgdagar (skollov)

Ja, fördelat undervisningstiden mellan årskurser på ett annat sätt än timplanen

Ja, annat (ange vad i kommentarsfältet)

Nej

Vet ej

Eventuella kommentarer:

Har det så här långt in på vårterminen förekommit att planerad undervisning inte har kunnat genomföras för elever i årskurs 7–9?

Ja, i betydande omfattning

Ja, i viss omfattning

Nej

Vet ej

Om ja, beskriv vad det är för undervisning som inte har kunnat genomföras?

Bedömer ni i nuläget att det finns risk för att era elever i årskurs 7–9, som en konsekvens av pandemin, inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt skulle ha fått under vårterminen? Dvs. att det uppstår ett utbildningstapp.

Ja

Nej, inte i nuläget

Vet ej

Om ja, beskriv hur stor ni bedömer risken vara för ett utbildningstapp, hur det kan komma att se ut och hur omfattande ni tror det kan bli. Till exempel om det riskerar att vara för elever generellt, om det kommer att gälla vissa ämnen eller viss undervisning, eller om vissa elever eller elevgrupper riskerar att särskilt drabbas:

Gymnasieskolan

Har ni så här långt in på vårterminen fattat något beslut om att utnyttja möjligheterna att ändra lärotiderna i gymnasieskolan för en eller flera skolenheter?

Ja, förlängd vårtermin

Ja, fler skoldagar

Ja, förlängning av vissa skoldagar

Ja, förläggning av viss undervisning till helger eller helgdagar (skollov)

Ja, annat (ange vad i kommentarsfältet)

Nej

Vet ej

Eventuella kommentarer:

Har det så här långt in på vårterminen förekommit att planerad undervisning inte har kunnat genomföras för elever i gymnasieskolan?

Ja, i betydande omfattning

Ja, i viss omfattning

Nej

Vet ej

Om ja, beskriv vad det är för undervisning som inte har kunnat genomföras?

Bedömer ni i nuläget att det finns risk för att era elever i gymnasieskolan, som en konsekvens av pandemin, inte får de kunskaper eller färdigheter de normalt skulle ha fått under vårterminen? Dvs. att det uppstår ett utbildningstapp.

Ja

Nej, inte i nuläget

Vet ej

Om ja, beskriv hur stor ni bedömer risken vara för ett utbildningstapp, hur det kan komma att se ut och hur omfattande ni tror det kan bli. Till exempel om det riskerar vara för elever generellt, om det kommer att gälla vissa ämnen, kurser eller viss undervisning såsom arbetsplatsförlagt lärande (apl), eller om vissa elever eller elevgrupper riskerar att särskilt drabbas: